

Ceramika jest zazwyczaj najobfitszym materiałem znalezionym na stanowiskach archeologicznych, a w wielu przypadkach jedynym dowodem na różne zjawiska: styl życia, codzienne czynności, nawyki żywieniowe, wymiana i handel, praktyki religijne i rytualne, zachowania symboliczne oraz wiele innych aspektów relacji społecznych, a także relacji między społecznościami i ich otoczeniem. Ceramika jako materiał archeologiczny stanowi bardzo dobre źródło umożliwiające "odczytanie" zmian kulturowych, ekonomicznych czy społecznych jakie zachodziły w antycznych kulturach, a które nie zostały odnotowane w źródłach historycznych, co jest szczególnie ważne dla Cypru, ponieważ większość antycznych pisarzy pomijała dane dotyczące tych zjawisk. Ceramika kuchenna jest jedną z wielu kategorii ceramiki używanych w starożytności. Stanowi jedną z najbardziej charakterystycznych i najczęstszych grup ceramiki odnotowanych na Cyprze, we wszystkich okresach historii wyspy. Do niedawna ceramika kuchenna należała również do tych kategorii garncarskich, które często były pomijane w opracowaniach naukowych ze względu na jej nieatrakcyjny wygląd. Dodatkowo ten stan rzeczy wynikał z długoletniego traktowania ceramiki kuchennej, jako kategorii, która nie przynosi istotnych informacji związanych z np. ustalaniem chronologii oraz z możliwością rekonstrukcji pewnych aspektów życia dawnych społeczeństw. Jednak w ostatnich latach, głównie dzięki interdyscyplinarnemu podejściu badawczemu, ceramika kuchenna jest jedną z intensywnie analizowanych kategorii ceramiki cieszącą się coraz większym zainteresowaniem. Poprzez stosowanie pogłębionych analiz makroskopowych, typologicznych, chronologicznych oraz laboratoryjnych z Badania eksperymentalne i etnograficzne wykazały, że uznawana za "nieatrakcyjną" kategoria ceramiki jest często wysoce wyspecjalizowana, a zrozumienie jej funkcji wymaga dobrej znajomości technologii produkcji oraz właściwości surowców z których powstała. Badania antycznej ceramiki kuchennej są także powiązane z badaniami społeczeństw, które produkowały, używały i ostatecznie wyrzucały te naczynia. Naczynia kuchenne stanowią pewnego rodzaju refleks specyficznych dla danej grupy praktyk i zachowań kulinarnych, ale także są świadectwem procesów ekonomicznych zachodzących na przestrzeni stuleci. W ten sposób mogą być wykorzystywane pośrednio do identyfikacji poszczególnych zmian kulturowych, gospodarczych czy społecznych.

Celem projektu jest wieloaspektowa analiza ceramiki kuchennej datowanej na okres środkowo i późnorzymski (od III do VII wieku n.e.) z wykopalisk prowadzonych na Agorze w Nea Paphos na Cyprze w latach 2011-2019 (miejsce wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO) i ukazanie produkcji i konsumpcji jej w świetle zmian politycznych, gospodarczych i społecznych, jakie zaszły w mieście.

Okres środkowo i późno rzymski jest jednym z najbardziej enigmatycznych w historii miasta. Jego początek wiąże się z dużymi zmianami natury politycznej, gospodarczej oraz środowiskowej. Miasto wciąż posiadało istotne znaczenie, widoczny jest zdecydowany kontrast przejawiający się z jednej strony w architekturze rezydencjonalnej, z drugiej w kulturze materialnej. Do tej pory studia poświęcone ceramice z Nea Pafos datowanej na okres pomiędzy III a VII wiek n.e. skupiały się głównie na ceramice stołowej oraz amforach. Dotychczasowe publikacje omawiają ceramikę kuchenną w niewielkim stopniu, skupiając się głównie na ceramice przypuszczalnie produkowanej lokalnie, ze skromnym omówieniem importów, co skutkowało ogólnymi wnioskami dotyczącymi skali i kierunków cyrkulacji tej kategorii ceramiki. Ceramika kuchenna, której produkcja i konsumpcja miała miejsce w odmiennym krajobrazie politycznym i kulturowym, jest jednym z dobrych źródeł do zrozumienia procesów ekonomicznych i społecznych w Nea Pafos oraz relacji miasta z innymi regionami. W tym celu zostały postawione następujące pytania badawcze dotyczące technologii produkcji, konsumpcji i dystrybucji: Czy produkcja ceramiki kuchennej była kontynuowana w okresie środkowo i późnorzymskim w Nea Pafos? Czy nastąpiły zmiany w produkcji i konsumpcji ceramiki kuchennej w Nea Pafos? Jakie były kierunki oraz skala cyrkulacji importów ceramiki kuchennej w okresie środkowo i późnorzymskim? Jaki był wpływ zmian natury politycznej, ekonomicznej i kulturowej w okresie środkowo i późnorzymskim na produkcję i konsumpcję ceramiki kuchennej w Nea Pafos? Dostarczenie odpowiedzi na przedstawione pytania badawcze pozwoli na nakreślenie nowego obrazu kulturowego, jak również przyczyni się do poszerzenia wiedzy dotyczącej pewnych aspektów ekonomii miasta, związanych z wytwórczością garncarską, konsumpcją oraz dóbr określeniem skali i kierunków relacji w okresie środkowo i późnorzymskim w Nea Pafos.